

ÚTI BESZÁMOLÓ:

Pápa város delegációjának losonci testvérvárosi látogatásáról

Időpont: 2026. augusztus 21–23.

Helyszín: Losonc (Lučenec), Szlovákia

Esemény: XIII. Losonci Városnapok – Dni mesta Lučenec 2026

A delegáció tagjai: Vonnák Andrea, Venczel Csaba, Marton Sándor önkormányzati képviselők

A látogatás célja

Pápa város delegációja Losonc város meghívására vett részt a XIII. Losonci Városnapok rendezvénysorozatán. A látogatás elsődleges célja a két város közötti testvérvárosi kapcsolat ápolása, a hivatalos városi ünnepeken való részvétel, valamint a Losoncon folyó városfejlesztési, kulturális és környezetvédelmi programok megismerése volt.

A hivatalos programokon túl a találkozó lehetőséget biztosított más testvérvárosok képviselőivel történő közvetlen szakmai egyeztetésekre is. Ezek során elsősorban az önkormányzati vagyongazdálkodás, a városi cégek működtetése, a piacüzemeltetés, a városfejlesztés, valamint a testvérvárosi kapcsolatok gyakorlati hasznosításának lehetőségei kerültek szóba.

Losonci tartózkodásunk alatt Mgr. Mária Sárová segítette delegációnk munkáját, aki a programok során folyamatosan mellettünk volt, segítette a kapcsolattartást, a tájékozódást és azt is, hogy a hivatalos eseményeken túl minél többet megismerhessünk Losonc városából, működéséből és kulturális értékeiből.

Hivatalos programok

A delegáció a látogatás során a Losonci Városnapok több hivatalos eseményén vett részt.

A városi ünnepség kiemelt eseménye volt Losonc város kitüntetéseinek ünnepélyes átadása. A rendezvény keretében a város azokat a személyeket és közösségeket ismeri el, akik szakmai munkájukkal, közösségi szerepvállalásukkal, kulturális, sport- vagy társadalmi tevékenységükkel kiemelkedően hozzájárultak Losonc életéhez.

A díjazottak között szerepelt többek között Veronika Homolová Tóthová író és dokumentumfilmes, Marián Mózer orvos, Anna Pentková gyógytornász, valamint Jozef Vrabec, aki évtizedeken keresztül tanította korcsolyázni a város fiataljait. Elismerésben részesültek a HC Lučenec fiatal jégkorongozói is. Különleges emberi teljesítményért kapott elismerést Peter és Šimon Golian, apa és fia, akik elsősegélynyújtással mentették meg egy ember életét, valamint a fiatal Abigail Janitorová jótékonyági tevékenységéért.

A díjátadó jó példája annak, hogyan lehet egy városi ünnepet arra is felhasználni, hogy a helyi közösség számára láthatóvá tegyék azokat az embereket és teljesítményeket, amelyeket a város követendő értéknek tart.

Delegációnk részt vett a Legendárne osobnosti Novohradu – Nógrád legendás személyiségei című kötet bemutatóján is. A kiadvány a történelmi Nógrád olyan jelentős személyiségeit mutatja be, akik életútjukkal, munkájukkal, kulturális vagy társadalmi teljesítményükkel a térség történetének meghatározó alakjaivá váltak.

A testvérvárosi delegációk hivatalos köszöntése keretében Pápa város delegációvezetőjeként köszöntőbeszédet mondtam. A beszédben röviden bemutattam Pápa történelmi és kulturális örökségét, az Esterházy család városformáló szerepét, iskolavárosi múltunkat és Petőfi Sándor pápai kötődését.

Kiemelt hangsúlyt kapott a pápai képfestés története, hiszen ebben az évben ünnepeljük a Kluge család pápai letelepedésének és a képfestő műhely létrehozásának 240. évfordulóját. A képfestés hagyománya ma az UNESCO szellemi kulturális örökségének része, így annak megőrzése nemcsak helyi, hanem nemzetközi kulturális értéket is képvisel.

A köszöntő másik központi gondolata a testvérvárosi együttműködések gyakorlati jelentősége volt. Fontosnak tartottam hangsúlyozni, hogy ezeknek a kapcsolatoknak a protokolláris találkozásokon túl szakmai tapasztalatcserét, közös gondolkodást és lehetőség szerint konkrét együttműködések is kell szolgálniuk.

Hivatalos ebéd és szakmai egyeztetések

A delegáció részt vett a PhDr. Alexandra Pivková, Losonc polgármestere, valamint Mgr. Pavol Baculík alpolgármester részvételével megtartott hivatalos ebéden, amelyen a meghívott testvérvárosi delegációk képviselői is jelen voltak.

A találkozó során szó esett az egyes városokban folyó fejlesztésekről, az önkormányzatokat érintő gazdasági és városüzemeltetési kihívásokról, valamint a testvérvárosi együttműködések további lehetőségeiről. Különösen hasznosnak bizonyult, hogy az egyes városok képviselői nemcsak eredményeikről, hanem azokról a problémákról és megoldandó feladatokról is beszéltek, amelyekkel saját településükön találkoznak.

A hivatalos program mellett különösen értékesek voltak azok a kötetlen szakmai megbeszélések, amelyekre a rendezvény során nyílt lehetőség.

Kreicsi Bálinttal, Salgótarján Megyei Jogú Város polgármesterével - Salgótarján szintén Losonc testvérvárosa - több, Pápa számára is aktuális önkormányzati kérdéssről folytattunk tapasztalatcserét.

A beszélgetés során szóba került többek között Salgótarján önkormányzati vagyongazdálkodási rendszere, a városi vagyongazdálkodó cég működési modellje, az önkormányzati feladatok és a gazdasági társaság feladatainak elhatárolása, valamint a városi piac működtetésének

gyakorlata. Érintettük azt is, hogy milyen szervezeti és gazdasági megoldásokkal próbálják fenntarthatóan működtetni az önkormányzati szolgáltatásokat, illetve milyen problémákkal szembesülnek ezen a területen.

A beszélgetés azért volt különösen hasznos, mert Pápa több hasonló városüzemeltetési és vagyongazdálkodási kérdéssel foglalkozik. Más önkormányzatok működési modelljeinek megismerése segítséget jelenthet saját rendszerünk értékelésében és a későbbi döntések előkészítésében.

Losonc klímaadaptációs programja

A látogatás egyik szakmailag legérdekesebb része Losonc klímaváltozáshoz való alkalmazkodási programjának részletes bemutatása volt.

Losonc bekapcsolódott az Európai Bizottság EU Missions – Adaptation to Climate Change kezdeményezésébe. A program alapvető célja, hogy az európai régiókat és településeket felkészítse a klímaváltozás már érzékelhető és a következő évtizedekben várható következményeire.

A megközelítés fontos sajátossága, hogy nem kizárólag a klímaváltozás mérséklésére koncentrálnak, hanem arra is, hogyan lehet a településeket ellenállóbbá tenni az olyan hatásokkal szemben, mint:

- a hosszabb és gyakoribb hőhullámok;
- az aszályos időszakok;
- a szélsőséges csapadékesemények;
- a városi hőszigetelés;
- a vízgazdálkodási problémák;
- valamint a klímaváltozásnak a lakosság életminőségére és egészségére gyakorolt hatásai.

Losonc a programhoz kapcsolódva részt vett a MIP4ADAPT technikai segítségnyújtási programban. Ennek keretében több hónapon keresztül dolgozott együtt szakértőkkel.

Az együttműködés során rendszeres szakmai konzultációkat tartottak, szakértői dokumentumok és értékelési eszközök készültek, valamint helyszíni szakértői látogatásra is sor került. A munka egyik legfontosabb célja annak feltérképezése volt, hogy Losonc jelenleg mennyire felkészült a klímaváltozás várható következményeire, mely területeken a legsérülékenyebb, és milyen intézkedésekkel növelhető a város ellenálló képessége.

A program eredményeként a város olyan elemzési és módszertani háttérhez jutott, amelyet a későbbi városfejlesztési döntéseknél és beruházásoknál is fel tud használni.

A Városnapokon a program lakossági szemléletformáló része is megjelent. A „Klímaváltozás és mi” standon többek között arra kérdezték rá, hogy a lakosság a hőhullámokat, az extrém csapadékot vagy az aszályt tartja-e a város szempontjából a legsúlyosabb problémának. Ez jó

példája annak, hogyan kapcsolható össze egy európai szakmai program a helyi lakosság tájékoztatásával és bevonásával.

Pápa szempontjából ennek a programnak a megismerése különösen hasznos lehet. Városunkban is egyre hangsúlyosabban jelentkeznek a nyári hőhullámok, a belvárosi burkolt területek felmelegedése, az árnyékolás hiánya, a csapadékvíz elvezetésének és megtartásának kérdése, valamint a városi zöldfelületek és fák szerepe.

Ezért indokoltnak tartom annak megvizsgálását, hogy Pápa milyen módon kapcsolódhatna hasonló európai szakmai hálózathoz vagy programhoz, illetve Losonc testvérvárosi kapcsolatunkra építve kialakítható-e ezen a területen közvetlen szakmai együttműködés.

Kulturális örökség és városfejlesztési tapasztalatok

A program keretében megtekintettük a felújított losonci zsinagógát is.

A látogatás Pápa szempontjából különösen fontos tapasztalatot jelentett, hiszen saját zsinagógánk szintén városunk egyik kiemelkedő építészeti és történelmi emléke. Losonc példája azt mutatja, hogy egy történelmi épület megmentésének kérdése nem ér véget az építészeti rekonstrukcióval.

A hosszú távú fenntarthatóság szempontjából legalább ilyen fontos a megfelelő funkció megtalálása: hogyan válhat egy egykori szakrális épület úgy az emlékezés helyévé, hogy közben kulturális és közösségi térként is része legyen a mai város életének.

A losonci tapasztalat ezért a pápai zsinagóga jövőbeni hasznosításáról folyó gondolkodás során is hasznosítható.

Látogatást tettünk Kármán József síremlékénél is. A magyar felvilágosodás jelentős írójának losonci kötődése ismét rámutatott arra a közös történelmi és kulturális örökségre, amely a mai országhatároktól függetlenül összekapcsolja térségünk városait.

Delegációnk részt vett a Losonci Városnapok esti közösségi és kulturális rendezvényein is, ami lehetőséget biztosított arra, hogy ne csak a hivatalos programokon keresztül, hanem a városi rendezvény működését, közönségét és közösségi szerepét is megismerjük.

A látogatás tapasztalatai és további lehetőségei

A losonci látogatás tapasztalata alapján a testvérvárosi kapcsolatok fenntartása akkor jelent valódi hozzáadott értéket az önkormányzat számára, ha a kulturális és reprezentációs kapcsolatok mellett konkrét szakmai tudás- és tapasztalatcserére is lehetőséget teremtenek.

A látogatás során több olyan területet azonosítottunk, amelynek további vizsgálata Pápa számára is indokolt lehet:

1. a Losonc által alkalmazott klímaadaptációs tervezés és az EU Mission programhoz való kapcsolódás lehetősége;
2. a klímaadaptációs intézkedések és a városfejlesztési beruházások összekapcsolása;

3. a történelmi épületek – különösen a zsinagógák – fenntartható, kulturális és közösségi hasznosítása;
4. Salgótarján önkormányzati vagyonkezelési és városi cégstruktúrájának részletesebb megismerése;
5. a városi piac működtetésének és gazdasági modelljének összehasonlítása a pápai gyakorlattal;
6. a testvérvárosi kapcsolatokra épülő közös szakmai és – ahol erre lehetőség nyílik – európai uniós projektek előkészítése.

Össességében a látogatás nemcsak a Losonc és Pápa közötti hagyományos testvérvárosi kapcsolat megerősítését szolgálta, hanem több olyan konkrét önkormányzati jó gyakorlat és együttműködési lehetőség megismerésére is módot adott, amelyek további szakmai vizsgálata Pápa számára közvetlenül hasznosítható eredményeket hozhat.

A látogatás egyik legfontosabb tapasztalata ezért az, hogy a testvérvárosi kapcsolatokat a jövőben érdemes a protokolláris és kulturális együttműködés mellett egyre tudatosabban városfejlesztési és szakmai kapcsolatrendszerként is használni.

Pápa, 2026. 08. 24.

Vonnák Andrea
önkormányzati képviselő
a losonci delegáció vezetője